

Sygn. akt I Ns 388/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2023 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Marek Dziwiński

Protokolant Joanna Pulkowska

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2023 r. w Kamiennej Górze

na rozprawie sprawy z wniosku W. N.

przy udziale J. N. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I ustalić, że w skład majątku wspólnego W. N. i J. N. (1) wchodzi następujące rzeczy i prawa:

prawo użytkowania wieczystego gruntu o powierzchni 0,0845 ha położonego w B. przy ulicy (...), składającego się z działki nr (...), wraz z budynkiem stanowiącym odrębną nieruchomość, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

o wartości 436.000,00 zł;

nieruchomość gruntowa zabudowana garażem o powierzchni 0,0047 ha położona w B. przy ulicy (...), składająca się z działki nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

o wartości 20.000,00 zł;

3. (...) o wartości 100.000,00 zł,

4. rzeczy ruchome znajdujące się na posesjach:

- lodówka B.,

- kuchenka gazowa,

- kuchenka mikrofalowa,

- telewizor S.,

- stół z 3 krzesłami,

- lustro łazienkowe kryształowe,

- zlewozmywak,

- wyciąg kuchenny,

- wkład do kominka,

- lampa stojąca,
- podkaszarka spalinowa,
- kosiarka,
- kocioł na ciepłą wodę,
- 2 roboty kuchenne,
- pojemnik na wodę,
- zestaw półek w spizarni,
- szafka wisząca,
- meble kuchenna na wymiar,
- drewniany wieszak,
- stojące i wiszące szafki w garażu,
- stół drewniany,
- przyczepa samochodowa,
- szafa trzydrzwiowa,
- silnik spalinowy do łodzi;

o łącznej wartości 3.800,00;

5. samochód F. (...) o wartości 3.000,00 zł.

Łączna wartość majątku wynosi 562.800,00 zł

II ustalić, że udziały wnioskodawcy W. N. i uczestniczki J. N. (1) w powyższym majątku są równe;

III ustalić, że nakład W. N. z majątku osobistego na majątek dorobkowy wynosi 19.184,00 zł;

IV dokonać podziału majątku dorobkowego stron w ten sposób, że:

a) prawa i rzeczy wymienione w pkt I 1,2,4,5, przyznać na wyłączną własność W. N. – wartość ich wynosi 462.800,00 zł

b) opisane w pkt 3 (...) przyznać na wyłączną własność J. N. (1) – o wartości 100.000,00 zł,

V zasądzić od wnioskodawcy W. N. na rzecz uczestniczki J. N. (1) tytułem dopłaty kwotę 171.808,00 zł płatną w 3 ratach:

- I rata w kwocie 50.000, zł płatna do końca czerwca 2024 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia płatności tej kwoty w terminie,

- II druga rata w kwocie 50.000,00 zł płatna do końca grudnia 2024 r z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia płatności tej kwoty w terminie,

- III rata w kwocie 71.808,00 zł płatna do końca czerwca 2025 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia płatności tej kwoty w terminie;

V nakazać uczestniczce J. N. (1), by do końca września 2024 roku opuściła zajmowane przez nią pomieszczenia w nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...) oraz by wydała W. N. znajdujące się w jej posiadaniu rzeczy ruchome wymienione w pkt I 4,

VI zasądzić od wnioskodawcy W. N. na rzecz uczestniczki J. N. (1) kwotę 15.186,03 zł tytułem zwrotu wydatków poczynionych przez uczestniczkę na utrzymanie wspólnej nieruchomości z odsetkami liczonymi następująco:

- od kwoty 4.454,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10.03.2014 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 1.154,78 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27.01.2021 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 4.510,93 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15.04.2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.880,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.04.2017 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.186,18 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19.01.2019 r. do dnia zapłaty,

VII zasądzić od uczestniczki J. N. (1) na rzecz wnioskodawcy W. N. kwotę 892,46 zł tytułem zwrotu wydatków na utrzymanie wspólnych nieruchomości i ruchomości z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi następująco:

- od kwoty 26,40 zł od dnia 19.05.2021 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 142,61 zł od dnia 19.05.2021 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 389,24 zł od dnia 05.04.2022 r. do dnia zapłaty,

VIII dalej idące wnioski i żądania stron oddalić,

IX ustalić, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania stosownie do swojego udziału w sprawie,

X nakazać uczestniczce J. N. (1) aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze) kwotę 4.264,59 zł tytułem zwrotu części wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa, zaś w pozostałym zakresie koszty sądowe zaliczyć na rachunek Skarbu Państwa.

XI zwrócić uczestniczce J. N. (1) od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze) kwotę 500,00 zł stanowiącą niewykorzystaną zaliczkę na pokrycie kosztów stawienia świadka.

Sygn. akt I Ns 388/21

UZASADNIENIE

Wnioskodawca W. N., po ostatecznym sprecyzowaniu swojego żądania (k. 240-242, 917, 920-924, 973, 1010-1089, 1105-1115, 1329-1345) wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy W. N. i uczestniczki postępowania J. N. (1) wchodzi:

nieruchomość położona w B. przy ulicy (...) składająca się z działki gruntu 608 o powierzchni 0,0845 ha zabudowana budynkiem mieszkalnym i gospodarczym oraz garażem, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 800 000 zł, przy czym zamontowana brama garażowa typu H. wartości 6 500 zł stanowi majątek osobisty wnioskodawcy,

działka zabudowana położona w B. przy ul. (...), nr geodezyjny 451 o powierzchni 0,0047 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) o wartości 20 000 zł,

kiosk handlowy o konstrukcji drewnianej, położony w B. przy ul. (...) o wartości 12 000 zł wraz z dzierżawą gruntu komunalnego,

ruchomości w ilości 40 sztuk tj. zmywarka S., lodówka B., kuchenka gazowa z elektrycznym piekarnikiem B., mikrofalówka z grillem S., telewizor S., telewizor O., pralka, stół z 6 krzesłami, lustro kryształowe, zlewozmywak z baterią, wyciąg kuchenny, skórzany komplet wypoczynkowy 3+2+1, wkład do kominka, lampa stojąca, piec CO, podkaszarka spalinowa, kosiarka spalinowa, kocioł na ciepłą wodę 100 l, dywan, robot kuchenny 2 szt., opiekacz, toster, sprzęt muzyczny, stacja pogody, 300-litrowe pojemniki na wodę 2 szt., zestaw półek w spiżarni i szafka wisząca, kuchnia drewniana na wymiar z częścią barową, wieszak z lustrem, szafki w garażu, stół drewniany, piece gazowe na butlę 2 szt., markiza sklepowa, żaluzja aluminiowa zamontowana wewnątrz sklepu (...), waga szalowa, wyposażenie sklepu (...), przepływowy podgrzewacz wody, przyczepa samochodowa, kompresor, szafa trzydrzwiowa, silnik spalinowy - o łącznej wartości 3 800 zł,

sprzęty służące do wystrojów kościołów na uroczystości ślubne o dodatkowej wartości 6 800 zł opisane przez wnioskodawcę w zawiadomieniu o przestępstwie do prokuratury z 24.10.2011 r. (konstrukcje bramowe, metalowe stojaki, sztuczne girlandy, stroiki, sztuczne kwiaty i bukiety, tiule, dywan, materiały pomocnicze typu druty i taśmy, komplet 3 szt. drabin) oraz inne przedmioty zgłoszone w pismach do prokuratury z 24.10.2011 r. i 18.10.2011 r. na łączną kwotę 17 425 zł (piec gazowy jednofunkcyjny – 1200 zł, piec gazowy dwufunkcyjny N. – 1300 zł, hydrofor z pompą – 1500 zł, pompa elektryczna do wody – 2500 zł, komplet garnków z blachy kwasoodpornej – 500 zł, elementy stalowe – 150 zł, ramy z siatki kątownika 2 szt. – 500 zł, deski do rusztowania - 300 zł, telefon bezprzewodowy P. – 110 zł, płyty z kursami języka niemieckiego – 350 zł, pościel, ręczniki, obrusy, firany, zasłony – 700 zł, komputer – 400 zł, radio samochodowe – 250 zł, bezprzewodowa słuchawka do ucha – 50 zł, kurtka przeciwdeszczowa – 50 zł, wiertarka – 80 zł, piła łańcuchowa B. – 500 zł, kosmetyki samochodowe – 50 zł, silnik elektryczny do łodzi – 1000 zł, łódź wędkarska – 3 000 zł, kajak – 300 zł, atlasy samochodowe i mapy – 130zł, obraz – 30 zł, sprzęt kuchenny – 600 zł, zastawa stołowa – 700 zł, sprzęt turystyczny – 400 zł, odkurzacz – 400 zł, sokownik – 200 zł, gra rzutki elektryczne – 175 zł),

wierzytelność z majątku dorobkowego wobec syna uczestniczki H. S. w kwocie 25 000 zł, przeznaczoną przez uczestniczkę na zakup samochodu osobowego V. (...) o wartości 25 000 zł,

dochody z majątku dorobkowego po rozwiązaniu małżeństwa stron:

- 105 500 zł ze sklepu w B. ul. (...),

- 23 100 zł najem sklepu ul. (...),

- 9 600 zł najem kiosku ul. (...),

- dochody z najmu sprzętu do wystroju kościołów o nieustalonej obecnie wysokości, do wskazania której będzie zobowiązana uczestniczka na wezwanie sądu,

wartość towaru w sklepie ul. (...) na dzień orzeczenia rozwodu – 5 500 zł,

prawo najmu lokalu użytkowego z zasobów komunalnych B. przy ul. (...) o pow. 48,38 m² o wartości 50 000 zł,

prawo najmu lokalu użytkowego z zasobów komunalnych B. przy ul. (...), o pow. 35,31 m² o wartości 30 000 zł,

oszczędności zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych na nazwisko uczestniczki J. N., na dzień 15.12.2010 r. tj. prawomocnego rozwiązania małżeństwa, a których wysokość zostanie ustalona przez sąd w toku postępowania sądowego,

wierzytelności wnioskodawcy z tytułu zakupu kasy fiskalnej przez J. N. (1) na otwarcie działalności gospodarczej, którą rozpoczęła w sklepie przy ul. (...) w kwocie 1 600 zł,

Wnioskodawca wniósł o dokonanie podziału majątku dorobkowego stron, w ten sposób, aby rzeczy i prawa wymienione w pkt. 1, 4 przypadły na jego rzecz, zaś wymienione w pkt. 2-3, 5, 9, 10 przyznać na własność uczestniczki ze spłatą 1/2 części na rzecz wnioskodawcy wraz z ustawowymi odsetkami od zasądzonej kwoty od 1.01.2011 r. do dnia zapłaty, przy czym niektóre przedmioty wymienione w zgłoszeniu do prokuratury (pkt. 5) ze spłatą 100% na rzecz wnioskodawcy, a także o zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy 1/2 dochodów z majątku wspólnego z pkt. 7-8, oraz 1/2 sum pieniężnych na dzień 15.12.2010 r. pkt 11 od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy z ustawowymi odsetkami od 1.01.2011 r. do dnia zapłaty.

Wnioskodawca wniósł o rozliczenie następujących nakładów oraz wydatków i zapłaty:

162 745 zł tytułem rozliczenia księżeczki mieszkaniowej,

6 500 zł jako wartości bramy garażowej typu H.,

10 000 zł z tytułu rozliczenia wartości garażu na posesji przy (...) 20,

1 250 zł jako wartość prac wykonywanych osobiście przez wnioskodawcę w 2017 roku przy naprawie garażu,

6 000 zł jako udział wnioskodawcy we własności kiosku handlowego przy ul. (...) w B.,

7 500 zł jako połowy wartości ruchomości wymienionych w pismach do prokuratury oraz rzeczy służących do wystroju kościołów,

69 100 zł tytułem zysków z prowadzonej działalności gospodarczej oraz najmu lokali,

2 750 zł jako część wartości towaru ze sklepu przy ul. (...) w B.,

25 000 zł tytułem rozliczenia prawa najmu zasobów komunalnych,

67 500 zł jako część wartości osobistej pracy wykonywanej na rzecz mieszkania i ogrodu przy (...) w B.,

11 000 zł tytułem wykonania prac przygotowawczych pod dom jednorodzinny w B. przy ul. (...),

2 107,96 zł wartości zapłaconych przez wnioskodawcę faktur,

161 000 zł jako przypadający na wnioskodawcę udział we własności mieszkania we W. przy ul. (...),

200 zł jako część wartości wykonania naprawy dachu domu przy Słowackiego,

850 zł jako wartość rusztowań wnioskodawcy,

nakłady poniesionych na opłatę notarialną przy wykupie mieszkania uczestniczki J. N. (1) ul. (...).

kwoty 42,24 zł tytułem zwrotu części kosztów uregulowania należności za energię elektryczną za marzec 2021 r., stanowiącej 4/5 ogólnej kwoty 52,80 zł zapłaconej przez wnioskodawcę, z ustawowymi odsetkami od dnia spłaty tej kwoty,

kwoty 18.949,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia żądania, tytułem zwrotu połowy wydatków poniesionych przez wnioskodawcę na utrzymanie samochodu F. (...) w okresie 2011-2021 r. (zestawienie k-1021),

kwoty 228,15 zł z odsetkami za zwłokę, tytułem zwrotu części kosztów uregulowania należności za energię elektryczną za kwiecień 2021 r., stanowiącej 4/5 ogólnej kwoty 285,23 zł zapłaconej przez wnioskodawcę (rachunek k-1115)

kwoty 622,78 zł z ustawowymi odsetkami do dnia spłaty, tytułem zwrotu części kosztów uregulowania należności za energię elektryczną, wodę i odbiór ścieków zapłaconych od kwietnia 2021 do kwietnia 2023 r., stanowiącej 4/5 ogólnej kwoty 778.48 zł (zestawienie i rachunki k-1329-1345)

kwoty 1050,00 zł tytułem zwrotu połowy kosztów robocizny polegającej na pracach zabezpieczających budynek, którą wnioskodawca wycenił na 2.100,00 zł.

Wnioskodawca wniósł o zasądzenie od uczestniczki zwrotu kosztów postępowania sądowego w niniejszej sprawie.

Uzasadniając swoje stanowisko wnioskodawca podał, że strony pozostawały w związku z małżeńskim od 13 lipca 1985 roku do 15 grudnia 2010 roku, w czasie trwania małżeństwa dorobiły się majątku o łącznej wartości 1 308 292,97 zł. Wnioskodawca wskazał, że zgromadzony majątek jest wynikiem ciężkiej pracy i długoletniej działalności gospodarczej wnioskodawcy, który osiągał znacznie wyższe dochody niż uczestniczka. Wnioskodawca zgłosił do rozliczenia szereg nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki oraz wydatków na majątek wspólny po ustaniu wspólności majątkowej, które ostatecznie sformułował w piśmie procesowym z 19.08.2020 r. k. 920-924.

W odpowiedzi na wniosek, po ostatecznym sprecyzowaniu swojego stanowiska (k. 76-84, 196-199, 265, 476-478, 636-637, 750, 917, 918, 973) uczestniczka wniosła o ustalenie, że w skład majątku dorobkowego małżonków wchodzi nieruchomość położona w B. przy ulicy (...) składająca się z działki gruntu 608 o powierzchni 0,0845 ha zabudowana budynkiem mieszkalnym i gospodarczym oraz garażem, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości od 300 000 do 400 000 zł, działka zabudowana położona w B. przy ul. (...), nr geodezyjny 451 o powierzchni 0,0047 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) o wartości 20 000 zł, ruchomości wymienione przez wnioskodawcę w ilości 40 sztuk o łącznej wartości 3 800 zł, samochód dostawczy F. (...) r.prod. 2005 o wartości 5 000 zł. Uczestniczka postępowania J. N. (1) wniosła o ustalenie, że udziały wnioskodawczyni i uczestnika nie są równe i wynoszą – udział wnioskodawcy wynosi 40%, zaś uczestniczki – 60 %. Uczestniczka postępowania wniosła o przyznanie na jej rzecz prawa do domu przy ul. (...) oraz garażu, zaś na rzecz wnioskodawcy – praw do ruchomości.

J. N. (1) wniosła o rozliczenie wydatków na nieruchomość w postaci kosztów ogrzewania, opłat za wodę, energię elektryczną, wywóz śmieci, napraw i przeglądów oraz podatków poprzez zasądzenie od W. N. w proporcjach określonych w wyroku Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, sygn.. akt VII C 60/13.

Uzasadniając swoje stanowisko uczestniczka podniosła, że działka zabudowana położona w B. przy ul. (...), nr geodezyjny 451 o powierzchni 0,0047 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) była odrębną własnością uczestniczki i została sprzedana w 2009 roku, kiosk handlowy konstrukcji drewnianej stanowi odrębny przedmiot własności uczestniczki i był prezentem od jej mamy, został zakupiony w 1987 roku. Uczestniczka podała, że wierzytelność w kwocie 25 000 zł wobec syna uczestniczki nie istnieje. Uczestniczka wskazała, że wnioskodawca nie wykazał, aby sklepy lub ich podnajem przynosiły jakieś zyski. Uczestniczka zakwestionowała, aby w sklepach na dzień rozvodu znajdował się jakikolwiek towar. Uczestniczka podała, że prawo najmu lokali użytkowych w (...) i przy ul. (...) nie stanowi wartości wskazanej we wniosku, wnioskodawca nie wykazał, aby na lokal mieszalny przy ul. (...) były czynione jakiegokolwiek nakłady z majątku dorobkowego stron. Uczestniczka zakwestionowała istnienie jakiegokolwiek nakładów z majątku odrębnego na odrębny majątek uczestniczki w postaci bliżej nieokreślonych kosztów notarialnych. Uczestniczka wyjaśniła, że na dzień 15.12.2010 r. strony nie posiadały żadnych oszczędności zgromadzonych na rachunkach bankowych, lecz jedynie długi. Uczestniczka podała, że nie istnieje wierzytelność z tytułu zakupu kasy fiskalnej. Uczestniczka zakwestionowała poczyniony przez wnioskodawcę nakład z majątku osobistego na majątek wspólny przy zakupie nieruchomości na Słowackiego z jego oszczędności zgromadzonych na książeczce mieszkaniowej oraz zakwestionowała poczynienie przez wnioskodawcę nakładu z jego majątku odrębnego na majątek wspólny w kwocie 4 215,92 zł na uregulowanie wspólnego zadłużenia. Uczestniczka podniosła, że wartość ruchomości została przez wnioskodawcę przeszacowana, lecz zgadza się na przyznanie ich na rzecz wnioskodawcy ze stosowną spłatą na rzecz uczestniczki. Uczestniczka podała, że jako majątek dorobkowy stron wchodziły również

inne ruchomości, których wnioskodawca nie wymienił, a które zabrał ze wspólnego mieszkania i wywiózł do obecnego mieszkania to jest: samochód dostawczy F. (...) r.prod. 2005 o wartości 5 000 zł, wkład zgromadzony na koncie uczestnika w banku (...) S.A. w wysokości 17 000 euro stanowiący oszczędności stron z czasów pozostawania w związku małżeńskim, wkłady na koncie uczestnika w banku (...) P. w K. w wysokości 10 000 zł, sprzęt AGD stanowiący wyposażenie kuchni o łącznej wartości 5 000 zł, drukarka – 200 zł, zegar stojący – 500 zł, narzędzia techniczne i budowlane o wartości 3 000 zł, biżuteria złota o łącznej wartości 2 000 zł, kolekcja monet okolicznościowych o wartości 5 000 zł, nakłady i wydatki z majątku osobistego powódki tj. ceny uzyskanej ze sprzedaży działek przy ul. (...) o wartości 75 000 zł i J. w B. o wartości 25 000 zł, stanowiących jej odrębną własność, a przeznaczonych na zakup domu wraz z działką przy ul. (...) oraz na utrzymanie tego domu w czasie trwania separacji tj. od września 2009 roku (remonty, konserwacje i naprawy) oraz na spłatę w tym czasie kredytów zaciągniętych przez strony w czasie trwania wspólności, a spłaconych przez uczestniczkę.

Postanowieniem z dnia 24 września 2014 r. (k.217) sprawa z powództwa J. N. (1) została przekazana do łącznego rozpoznania ze sprawą z wniosku W. N. o podział majątku wspólnego.

Uczestniczka J. N. (1) ostatecznie wносиła o przyznanie jej nieruchomości położonej w B. przy ul. (...) zastrzegając, że jest skłonna przejąć nieruchomość na własność, gdy wartość jej będzie ustalona na kwotę 360.000,00 zł, w innym wypadku wносиła o sprzedaż tej nieruchomości. Podnosiła, że wnioskodawca nie będzie w stanie spłacić jej, w przypadku przyznania nieruchomości na jego własność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. N. i J. N. (1) zawarli związek małżeński w dniu 13 lipca 1985 roku. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód w dniu 6 października 2010 roku.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z 6.10.2010 r. k. 88, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 15.12.2010 r. k. 89.

W okresie trwania małżeństwa między stronami panował ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej.

(okoliczność bezsporna)

J. N. (1) przed zawarciem małżeństwa z W. N. była właścicielką mieszkania we W., działki budowlanej przy ulicy (...) w B. oraz lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku nr (...) przy ulicy (...) w B.. Działkę budowlaną sprzedała w 1995 roku.

Dowód: umowa sprzedaży z 20.07.2001 r. k. 968-970, zeznania wnioskodawcy W. N. z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 00:01:12 do 01:57:12, z dnia 2.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:32:55 do 01:25:35, z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:07:34 do 00:29:13, zeznania uczestniczki postępowania J. N. (1) z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 01:57:25 do 02:29:00 oraz cz. II 00:00:49 do 00:52:46 oraz z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:29:13 do 01:24:26, zeznania świadka E. U. z 14.01.2016 r. e-protokół rozprawy od 01:29:43 do 01:46:27

Po zawarciu małżeństwa małżonkowie zamieszkiwali w lokalu przy ulicy (...) w B..

(okoliczności bezsporne)

Z uzyskanego kredytu dla młodych małżeństw strony przeprowadziły remont tego mieszkania.

Dowód: zeznania świadka Ł. N. z dnia 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 00:19:12 do 01:31:42, zeznania świadka S. C. z 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 02:48:22 do 03:13:40, zeznania uczestniczki postępowania J. N. (1) z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 01:57:25 do 02:29:00 oraz cz. II 00:00:49 do 00:52:46 oraz z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:29:13 do 01:24:26.

W. N. część prac przy remoncie wykonywał osobiście.

Dowód: zeznania świadka Ł. N. z dnia 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 00:19:12 do 01:31:42, zeznania świadka S. N. z 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 01:32:29 do 01:56:13, zeznania świadka A. S. z 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 01:56:37 do 02:22:49, zeznania świadka L. S. z 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 02:22:49 do 02:47:17, zeznania świadka S. C. z 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 02:48:22 do 03:13:40, zeznania świadka A. B. z 14.01.2016 r. e-protokół rozprawy od 01:47:13 do 01:59:26, zeznania świadka R. W. z 17.05.2016 r. e-protokół rozprawy od 01:10:14 do 01:34:01, zeznania wnioskodawcy z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 00:01:12 do 01:57:12, z dnia 2.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:32:55 do 01:25:35, z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:07:34 do 00:29:13.

Okolo roku 1987 J. N. (1) otrzymała od swojej matki pieniądze na zakup drewnianego kiosku przy ulicy (...) w B., najmowała kilka lokali na terenie miasta B., gdzie prowadziła działalność gospodarczą począwszy od 1987 r. Wówczas zarejestrowała (...) z siedzibą w B..

Dowód: zeznania uczestniczki postępowania J. N. (1) z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 01:57:25 do 02:29:00 oraz cz. II 00:00:49 do 00:52:46 oraz z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:29:13 do 01:24:26, zaświadczenia k.27, 29. umowy najmu lokali k. 19-20,

Do 1989 roku W. N. pracował jako majster, a następnie kierownik grupy robót w Przedsiębiorstwie (...) w B.. Osiągał wówczas zarobki oscylujące w granicach średniego przeciętnego wynagrodzenia.

Dowód: legitymacja ubezpieczeniowa k. 285-286, świadectwo pracy k.288-289, informacja ZUS k. 292, wypowiedzenie warunków pracy k. 780.

W. N. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w grudniu 1990 roku.

Dowód: zaświadczenia k. 28,30.

W. N. od 1990 do 2004 roku okresowo wyjeżdżał do pracy za granicę: do Szwajcarii, Niemiec. Wyjeżdżał do kilku razy w roku, na okres kilku tygodni. Oprócz zarobionych pieniędzy przywoził stamtąd samochody, materiały i narzędzia budowlane.

Dowód: zeznania świadka L. S. z 7.09.2015 r. e-protokół rozprawy od 02:22:49 do 02:47:17, zeznania wnioskodawcy z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 00:01:12 do 01:57:12, z dnia 2.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:32:55 do 01:25:35, z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:07:34 do 00:29:13.

Mąż pomagał J. N. (1) jej w prowadzeniu tej działalności.

Dowód: zeznania wnioskodawcy W. N. z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 00:01:12 do 01:57:12, z dnia 2.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:32:55 do 01:25:35, z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:07:34 do 00:29:13.

W dniu 4 grudnia 1991 roku małżonkowie N. nabyli prawo użytkowania wieczystego, przekształcone później w prawo własności, do nieruchomości gruntowej położonej przy ulicy (...) w B., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...). Na tej działce małżonkowie postawili garaż.

Dowód: odpisy zwykle księgi wieczystej (...) k. 12-13, 954-955, umowa użytkowania wieczystego k. 953.

Wartość tej nieruchomości wynosi 20 000 zł.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 24 kwietnia 1996 roku W. i J. małżonkowie N. za cenę 65 000 zł nabyli prawo wieczystego użytkowania gruntu o powierzchni 0,0845 ha położonego w B. przy ulicy (...), składającego się z działki nr (...) wraz z budynkiem stanowiącym odrębną nieruchomość, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...).

Dowód: odpis zwykły księgi wieczystej (...) k. 14-16, umowa sprzedaży k.17-18.

W. N. na zakup tego domu przeznaczył środki pieniężne pochodzące z likwidacji książeczki mieszkaniowej. Miał na niej zgromadzone oszczędności w kwocie 2 850 zł. Premia gwarancyjna wynosiła 5 567,38 zł, premia systemowa – 85 groszy, zaś odsetki – 3 511,82 zł.

Dowód: zaświadczenia (...) k. 24-25.

Obecnie wartość tej nieruchomości wynosi 436.000 zł.

Dowód: opinia biegłego z zakresu (...) z dnia 10.10.2022 r. k. 1228-1252,

Po zakupie domu przy ulicy (...) małżonkowie w nim zamieszkali oraz wykonali jego remont.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 20 lipca 2001 roku J. N. (1) sprzedała nieruchomość przy ulicy (...) w B..

Dowód: umowa sprzedaży k. 968-970.

Pieniądze uzyskane ze sprzedaży tej nieruchomości J. N. (1) przeznaczyła na kupno mieszkania we W. dla jej syna.

(okoliczności bezsporne)

W. N. zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej w dniu 8 lipca 2010 roku, w dniu 2 sierpnia 2010 roku z ewidencji została wykreślona jego działalność gospodarcza.

Dowód: zaświadczenie k. 30, decyzja k. 290.

W wyroku rozwodowym sąd dokonał podziału do korzystania z domu przy ulicy (...). W domu tym oraz w garażu przy ulicy (...) pozostały wspólne dla stron rzeczy ruchome to jest: lodówka B., kuchenka gazowa, kuchenka mikrofalowa, telewizor S., stół z 3 krzesłami, lustro łazienkowe kryształowe, zlewozmywak, wyciąg kuchenny, wkład do kominka, lampa stojąca, podkaszarka spalinowa, kosiarka, kocioł na ciepłą wodę, 2 roboty kuchenne, pojemnik na wodę, zestaw półek w spiżarni, szafka wisząca, meble kuchenne na wymiar, drewniany wieszak, stojące i wiszące szafki w garażu, stół drewniany, przyczepa samochodowa, szafa trzydrzwiowa i silnik spalinowy do łodzi. Łączna wartość tych przedmiotów wynosi 3 800 zł. W skład majątku wspólnego wchodzi również samochód F. (...) o wartości 3 000 zł.

(okoliczności bezsporne)

Samochód V. (...) należy do syna uczestniczki.

Dowód: zeznania uczestniczki postępowania J. N. (1) z dnia 2.03.2017 r. e-protokół rozprawy cz. I od 01:57:25 do 02:29:00 oraz cz. II 00:00:49 do 00:52:46 oraz z dnia 27.01.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:29:13 do 01:24:26.

Wnioskodawca wystąpił do prokuratury zarzucając uczestniczce kradzież pewnych rzeczy ruchomych. Postępowanie w tym zakresie zostało umorzone.

(okoliczności bezsporne)

J. N. (1) poniosła wydatki na utrzymanie wspólnej nieruchomości w łącznej wysokości 36 721,38 zł, przy czym poniesienie wydatków w kwocie 12 332 zł zgłosiła W. N. w dniu 4.03.2014 r., w kwocie 12 621,62 zł – w dniu 30.03.2016

r. w kwocie 7 200,37 zł – w dniu 7.03.2017 r. oraz w kwocie 5 551,25 zł – do dnia 10.12.2018 r. Z racji tego, że wnioskodawca nie przebywał na co dzień w domu powinien on partycypować w wydatkach w następujący sposób: w kosztach ogrzewania i należności podatkowych – po połowie, zaś w kosztach opłat za energię elektryczną, wodę, ścieki oraz wywóz śmieci – w 1/5.

Dowód: pozew wraz z załącznikami k. 76-144, pismo procesowe uczestniczki wraz z załącznikami i potwierdzeniem odbioru korespondencji k. 476-502, 511, pismo uczestniczki wraz z załącznikami i dowodem nadania k. 636-663, pismo uczestniczki wraz z załącznikami oraz odpowiedzią wnioskodawcy k. 750-779.

W. N. poniósł wydatki na utrzymanie domu w B. w łącznej wysokości 1784,92 zł. Na wydatki te składały się koszty dostawy wody i odbioru nieczystości w kwocie 571,30 zł i opłata za odbiór śmieci poniesione w 2010 r. oraz opłaty za energię elektryczną, wywóz nieczystości i odbiór ścieków zapłacone przez wnioskodawcę w okresie 2021 r. do 2023 r.

Dowód: faktura k. 46, wezwanie k. 49, przelewy k. 1085-1087, rachunek k. 1115, zestawienie i rachunki k. 1329-1345,

Po rozwiązaniu małżeństwa prowadzeniem działalności gospodarczej zajmowała się uczestniczka. Sprzedała ona kiosk drewniany, w grudniu 2018 roku nabyła od Gminy B. najmowany dotychczas lokal niemieszkalny przy ulicy (...) na cele prowadzonej działalności gospodarczej. Zapłaciła z ten lokal kwotę 68.000,00 zł.

Dowód: odpis księgi wieczystej dotyczący lokalu k. 1363, umowa sprzedaży z 5.12.2018 r. k. 1364-1367, zeznania uczestniczki J. N. k. 1409-1410,

W marcu 2020 r. uczestniczka zawiesiła prowadzenie swojej działalności gospodarczej.

Dowód: dane z Centralnej Ewidencji i informacja o działalności gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej k. 1406,

Uczestniczka J. N. (1) w budynku przy ul. (...) mieszkała do 2020 roku. Obecnie mieszka poza B.. Zdecydowała się wynajmować wykupiony przez nią lokal przy ul. (...). Z tego tytułu nie osiąga dochodów, gdyż pokrywa otrzymywanym czynszem koszty należne Wspólnocie Mieszkaniowej. Opłaca także koszty wynajmu lokalu użytkowego przy ul. (...). Utrzymuje się z emerytury w wysokości 2.000,00 zł

Dowód: zeznania wnioskodawczyni k. 1409-1410,

Wnioskodawca utrzymuje się z emerytury. Mieszka w B. razem z partnerką w mieszkaniu należącym do niej.

(okoliczność bezsporna)

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 31 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Do majątku osobistego każdego z małżonków, zgodnie z art. 33 KRO, należą:

- 1) przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej;
- 2) przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił;
- 3) prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom;
- 4) przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków;

- 5) prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie;
- 6) przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powrodożenia na przyszłość;
- 7) wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków;
- 8) przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;
- 9) prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy;
- 10) przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Strony postępowania nie zawierały umowy majątkowej. Cezurą czasową istotną z punktu widzenia wydania rozstrzygnięcia był okres między 13.07.1985 r. a 15.12.2010 r. tj. okres istnienia wspólności ustawowej. W tym czasie strony pozostawały w związku małżeńskim (zob. wyrok rozwodowy Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze k. 88). W tym miejscu należy wskazać, że wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 15 grudnia 2010 r. miał taki skutek, że w odmienny sposób oceniono winę stron, natomiast nie zmieniał nic w zakresie daty rozwiązania małżeństwa, ani podziale do korzystania z domu przy ulicy (...).

Stosownie do treści przepisu art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku i tak więc, stosując odpowiednio przepis art. 684 k.p.c., skład i wartość majątku wspólnego ustala sąd.

Strony zgodnie podały, że w skład majątku wspólnego wchodzi dwie nieruchomości położone w B. tj. prawo użytkowania wieczystego gruntu o powierzchni 0,0845 ha położonego w B. przy ulicy (...), składającego się z działki nr (...), wraz z budynkiem stanowiącym odrębną nieruchomość, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) oraz nieruchomość gruntowa zabudowana garażem o powierzchni 0,0047 ha położona w B. przy ulicy (...), składająca się z działki nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...). Takie stanowiska potwierdzały wpisy dokonane w księgach wieczystych prowadzonych dla przedmiotowych nieruchomości (zob. k. 14-16, 17-18). Z tych przyczyn opisane nieruchomości należało wziąć pod uwagę przy dokonywaniu podziału. Wartość garażu w B. była ustalona zgodnie przez strony i wynosiła 20 000 zł. Z kolei wartość domu została ustalona w oparciu o opinie biegłej sądowej A. W.. W przekonaniu sądu wskazany operat został wykonany w sposób prawidłowy i niewątpliwie mógł stanowić podstawę dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych co do wartości wycenianej nieruchomości. Przyjęto zatem za biegłą, że wartość domu przy ulicy (...) wynosi 436 000 zł.

W skład majątku wspólnego nie wchodziły inne nieruchomości, poza wyżej opisanymi. Lokal mieszkalny przy ulicy (...) został zakupiony przez J. N. (1) przed zawarciem małżeństwa z W. N.. Był on zatem jej majątkiem osobistym i uczestniczka mogła nim samodzielnie dysponować. Środki uzyskane z jego sprzedaży J. N. (1) przeznaczyła na pomoc swojemu synowi w zakupie mieszkania we W.. Natomiast kiosk drewniany przy ulicy (...) uczestniczka zakupiła ze środków pochodzących z darowizny od jej matki. Również w tym przypadku, nieruchomość wchodziła w skład jej majątku osobistego. Wiarygodne były zeznania uczestniczki w tym względzie, zwłaszcza że korzystała wcześniej z pomocy rodziców, o czym świadczy fakt, że miała znaczny majątek odrębny.

Zgodnie ze wskazaniem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze zawartymi w uzasadnieniu postanowienia z 18 października 2021 r., którym uchylono orzeczenie Sadu Rejonowego w Kamiennej Górze w przedmiotowej sprawie, należało rozważyć kwestię, czy w skład majątku wspólnego wchodzi przedsiębiorstwo. Niewątpliwie (...) zostało założone w czasie trwania wspólności majątkowej, stanowi więc majątek wspólny i przy podziale majątku powinno wejść w skład dzielonego majątku. Trzeba pamiętać, że dochody uzyskiwane z działalności zarobkowej każdego z małżonków wchodzi w skład majątku wspólnego i tak też sytuacja wyglądała podczas trwania małżeństwa stron. Inna

natomiast kwestią jest ustalenie wartości takiego przedsiębiorstwa, które następuje po jakimś czasie – w tym wypadku po 13 latach – od ustania małżeństwa. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2009 r. wskazał, że podział majątku wspólnego obejmuje składniki majątkowe, które były elementami majątku wspólnego w chwili ustania wspólności ustawowej i które istnieją w chwili dokonywania podziału, tj. wydania orzeczenia. Przy jego dokonywaniu nie uwzględnia się tych wspólnych składników majątkowych, które w czasie trwania wspólności ustawowej lub po jej ustaniu zostały zużyte zgodnie z prawem (art. 36 - 40 KRO i art. 42 KRO), natomiast uwzględnia się, ale tylko w ramach rozliczeń, tj. rachunkowo, składniki majątkowe, które zostały bezprawnie zbyte, zniszczone zużyte lub roztrwonione przez jedno z małżonków. W tym wypadku, przy podziale majątku wspólnego ich wartość podlega zaliczeniu na poczet udziału przypadającego drugiemu małżonkowi (post. SN z 19.6.2009 r., sygn. akt V CSK 485/08, LEX). Oczywiście jest, że po ustaniu wspólności majątkowej byli małżonkowie mogą korzystać z rzeczy i środków będących ich wspólnym majątkiem. W trakcie takiego korzystania może i najczęściej dochodzi do naturalnego zużycia rzeczy w wyniku ich wieloletniego eksploataowania i korzystania z nich. Warto wskazać w tym miejscu na postanowienie z 24 stycznia 2013 r. w sprawie V CSK 79/12, w którym Sąd Najwyższy zauważył, że istotną cechą przedsiębiorstwa jest to, że elementy składające się na jego substrat majątkowy, jak również elementy organizacyjne z natury rzeczy nie mają charakteru statycznego, ulegają zmianom w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez podmioty (przedsiębiorców), którym przysługuje prawo do przedsiębiorstwa. Mimo zmiany tych elementów współwłaściciele przedsiębiorstwa zachowują określony ułamek w prawie własności na przedsiębiorstwie wraz z jego substratem materialnym (przedmiotowym), o którym mowa w art. 55⁽¹⁾ k.c. (patrz. LEX nr 1296718). Trafnie też Sąd Najwyższy zwrócił w uzasadnieniu powyższego postanowienia uwagę, że rozliczenie w postępowaniu działowym zysku uzyskanego z przedsiębiorstwa po ustaniu wspólności ustawowej między małżonkami do chwili podziału, i z którego był finansowany późniejszy rozwój przedsiębiorstwa, nie może doprowadzić do uzyskania przez współwłaściciela podwójnej korzyści, tj. z jednej strony, z tytułu wzrostu wartości przedsiębiorstwa o składniki tego przedsiębiorstwa z chwili dokonywania podziału oraz z drugiej strony, z tytułu udziału w zyskach przedsiębiorstwa służącego do powiększenia wartości tego przedsiębiorstwa. Fakt zachodzenia zmian w majątku przedsiębiorstwa musi oznaczać, że w czasie po rozwiązaniu małżeństwa może wystąpić wzrost wartości przedsiębiorstwa, w którym osoba mająca „ułamek w prawie własności na przedsiębiorstwie” odniesie korzyść, gdyż aktualny substrat materialny będzie większej wartości, z drugiej zaś strony może dojść do zmniejszenia wartości przedsiębiorstwa. Towar pozostawiony w kwaciarni w (...) został przez uczestniczkę sprzedany i brak jest podstaw do jego rozliczenia bowiem nie istnieje w momencie dokonywania podziału majątku. Towar ten służył uczestniczce do prowadzenia bieżącej działalności gospodarczej. Konieczność podziału majątku w wyniku zniesienia wspólności małżeńskiej nie może prowadzić do tego, że małżonkowie tracą możliwość bieżącego działania. Mają bowiem prawo korzystać z rzeczy w sposób właściwy do ich przeznaczenia i do swoich potrzeb. Uczestniczka samodzielnie prowadziła po rozwiązaniu małżeństwa przedsiębiorstwo i przychody uzyskiwane z tej działalności były przeznaczane na działalność przedsiębiorstwa, a w części stanowiły dochód J. N. (1), z którego się utrzymywała, i którym nie miała obowiązku się dzielić z wnioskodawcą. W świetle powyższego ustalenie wartości (...) musiało odnosić się do stanu jaki występował nie w chwili rozwiązania małżeństwa lecz w momencie dokonywania podziału majątku tj. według stanu na dzień orzekania. Zgodnie z treścią przepisu art. 55⁽¹⁾ k.c. przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej. Jak zauważa doktryna kluczowym elementem decydującym o funkcjonowaniu przedsiębiorstwa jest element organizacji zespołu składników materialnych i niematerialnych powodujących, że stanowią one pewną całość gospodarczą (patrz. Kodeks cywilny Tom I Komentarz, art. 1-449, redaktor prof. dr. hab. M. G., Wydawnictwo C.H. B., W. 2016 r. str.307, teza 5 do art. 55⁽¹⁾ k.c. Oczywiście ten niematerialny składnik przedsiębiorstwa, określane często jako „goodwill” będzie miał znaczenie dla przedsięwzięć o znacznych rozmiarach. Warto w tym miejscu przytoczyć postanowienie z 16 grudnia 2011 r. V CSK 28/11, w którym Sąd Najwyższy zauważył, że przy rozliczaniu pożytków i innych przychodów ze wspólnego majątku na podstawie art. 618 § 1 k.p.c. w zw. Z art. 207 k.c. sąd uwzględnia rzeczywistą, rynkową zdolność kreowania przez ten majątek pożytków naturalnych i cywilnych (art. 53 i 54 k.c.), którą wyznaczać będzie możliwy do uzyskania czynsz najmu lub dzierżawy tego majątku lub poszczególnych składników. Dochód uzyskiwany przez współwłaściciela przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ k.c. dzięki jego osobistej pracy, nie jest równoznaczny z pożytkami i innymi przychodami z tego przedsiębiorstwa, podlegającymi rozliczeniu w postępowaniu cywilnym

(patrz. OSNC-ZD 2013/2/24). W uzasadnieniu Sąd Najwyższy przywołał uchwałę Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1969 r. (IIICZP 12/69, OSNC 1970/3/39) co do rozliczenia pożytków i dochodów z gospodarstwa rolnego, w której zauważono, że normalny dochód jaki przynosi gospodarstwo rolne, jest przede wszystkim wynikiem pracy i starań rolnika użytkującego to gospodarstwo. Sprowadza się to do tego, że chodzi o zobiektywizowaną wartość pożytków cywilnych jaką dane przedsiębiorstwo jest w stanie przynosić w danych warunkach rynkowych z wyłączeniem osobistej pracy współwłaściciela (patrz. uzasadnienie postanowienia SN z 15 kwietnia 2011 r., III CSK 191/10, LEX nr 864004 i orzeczenia tam powołane). Po rozwiązaniu małżeństwa w 2010 roku J. N. (1) prowadziła (...). Do chwili obecnej struktura materialna Przedsiębiorstwa zmieniła się o tyle, że uczestniczka nabyła własność lokalu przy ulicy (...). Innych wynajmowanych lokali wyzbyła się, bądź nie prowadzi w nich działalności, a Przedsiębiorstwo od 16 marca 2020 r. jest w stanie zawieszenia. Uczestniczka nie prowadzi dokumentacji, która dawałaby podstawy do wyceny Przedsiębiorstwa, na co wskazała biegła z zakresu wyceny przedsiębiorstw i nieruchomości B. H.. Można jednak w sposób niewątpliwy przyjąć, że Przedsiębiorstwo nie przynosiło w ostatnim okresie prawie żadnego dochodu. Jak wskazano w umowie sprzedaży lokalu, został on nabyty na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej i niewątpliwie za środki z prowadzonej działalności gospodarczej. W tych warunkach, podobnie jak w rozpatrywanej przez Sąd Najwyższy sprawie (...) skoro przedsiębiorstwo nie przynosiło w ostatnim czasie żadnego zysku, co miało ten skutek, że jako zorganizowany zespół składników, nie miało rynkowej wartości, mierzonej czynszem dzierżawnym, to wartość jego mogła być odnoszona jedynie do składnika je tworzącego, tj wartości lokalu przy ulicy (...). Trzeba pamiętać jednak, że wnioskodawca nie tracił swojego udziału w prawie własności na przedsiębiorstwie. Skoro można było przyjąć, że lokal został nabyty z zysku uzyskiwanego przez (...) i wnioskodawca ma swój udział „w prawie własności na przedsiębiorstwie” to nie może się on domagać korzyści z tytułu wcześniejszych zysków z przedsiębiorstwa, które prowadziła tylko uczestniczka. Prowadziłoby to – jak wskazywał Sąd Najwyższy w przywołanym wcześniej orzeczeniu (V CSK 79/12) – do uzyskania przez wnioskodawcę podwójnej korzyści. Skoro lokal w 2018 roku został kupiony za kwotę 68.000,00 zł, to uwzględniając panującą inflację można przyjąć, że jego wartość na dzień dokonywania podziału majątku wynosi kwotę 100.000,00 zł. Skoro jest to jedyny, mogący stanowić przedmiot sprzedaży majątek Przedsiębiorstwa (...) to wartość tego Przedsiębiorstwa stanowi 100.000,00 zł.

Co się tyczy ruchomości rzekomo przywłaszczonych przez uczestniczkę, należy podnieść, że postępowanie karne zainicjowane zawiadomieniem W. N. zostało – jak wskazał wnioskodawca - prawomocnie umorzone. Nie było zatem podstaw do przyjęcia, żeby przedmioty takie obecnie jeszcze istniały i wchodziły w skład majątku wspólnego stron. Istnienie rzeczy ruchomych ujęte w pkt. I 4 postanowienia zostało przez strony zgodnie potwierdzone, ponadto strony zgodnie ustaliły, że wartość tych przedmiotów wynosiła łącznie 3 800 zł. Niespornym składnikiem majątku wspólnego był samochód osobowy marki F. (...), którego wartość strony oceniły na kwotę 3 000 zł. Za uczestniczką należało przyjąć, że w skład majątku wspólnego nie wchodził pojazd marki V. (...), który należy do jej syna, a uczestniczka jedynie z niego korzysta. Nie udowodniono, aby w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego stron istniały inne rzeczy stanowiące ich majątek wspólny. Wobec powyższego ustalono w punkcie I sentencji postanowienia skład majątku wspólnego stron, którego wartość wynosi łącznie 562 800 zł.

W następnej kolejności należało ustalić udziały stron w majątku wspólnym. Zgodnie z przepisem art. 43 § 1 KRO oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Zasadą ogólną jest zatem zasada równości udziałów małżonków w majątku wspólnym. Odstępstwo od niej przewidują przepisy art. 43 § 2 i 3 KRO, według których z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Jak podkreślił Sąd Najwyższy, odejście od zasady równości udziałów możliwe jest jedynie wtedy, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie, w sposób rażący i uporczywy nie przyczynia się do powiększania majątku wspólnego stosownie do swych sił i możliwości zarobkowych. Nie w każdym zatem przypadku istnienia różnicy w przyczynianiu się do powiększenia majątku wspólnego art. 43 § 2 KRO powinien być zastosowany (por. postanowienie SN z 26.11.1973 r., III CRN 227/73, OSNCP 1974/11, poz. 189; postanowienie SN z 30.11.1972 r., III CRN 235/72, OSNCP 1973/10, poz. 174). W realiach sprawy brak było podstaw żeby odstąpić od zasady ogólnej równości udziałów małżonków w majątku wspólnym. Należy wskazać, że przed zawarciem małżeństwa uczestniczka dysponowała dwiema nieruchomościami: lokalem mieszkalnym oraz działką budowlaną, zaś w trakcie trwania małżeństwa, od

końca lat 80 poprzedniego wieku, nieprzerwanie prowadziła dochodową działalność gospodarczą. Z drugiej strony wnioskodawca do 1989 roku osiągał dochody na poziomie średniej krajowej, następnie wyjeżdżał do pracy za granicą oraz pomagał małżonce w prowadzeniu działalności gospodarczej. Należy również pamiętać, że wnioskodawca z racji wykonywanego zawodu podejmował się remontów, prac budowlanych i ulepszeń lokalu mieszkalnego przy (...), domu przy Słowackiego oraz punktów sprzedażowych. Przyjąć zatem trzeba, że strony w równym stopniu przyczyniały się do powstania majątku wspólnego i brak jest podstaw do dokonania odstępstwa od reguły generalnej przewidzianej w art. 43 § 1 KRO. Dlatego też w punkcie II postanowienia ustalono, że udziały wnioskodawcy i uczestniczki w majątku wynoszą po 1/2.

Strony zgłosiły liczne żądania wzajemnych rozliczeń, w tym poniesienia nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty, nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, rozliczenia wydatków poniesionych po rozwiązaniu małżeństwa na przedmioty należące do majątku wspólnego. Zgłoszone roszczenia co do rozliczeń należy podzielić na dwie grupy. Pierwsze to nakłady, o których mowa w przepisie art. 45 § 1 KRO. Stanowi on m.in., że każdy z małżonków może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił z majątku osobistego na majątek odrębny. Druga grupa to wzajemne roszczenia małżonków z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów stanowiących majątek wspólny, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych nakładów i spłaconych długów w czasie od chwili ustania wspólności ustawowej do chwili podziału majątku wspólnego. Podstawę tego typu roszczeń daje przepis art. 46 KRO, który każe stosować do rozliczeń obejmujących okres od chwili ustania wspólności ustawowej odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku; chodzi tutaj o przepis art. 686 rozpatrywany w związku z przepisem art. 567 § 3 k.p.c.

W tym miejscu – z uwagi na konstrukcję orzeczenia - nastąpi odniesienie się do uwzględnionego roszczenia wnioskodawcy o rozliczenie nakładu z tytułu likwidacji ksiąteczki mieszkaniowej. Pozostałe rozważania dotyczące rozliczeń zostaną poczynione w dalszej części uzasadnienia. Środki z likwidacji ksiąteczki mieszkaniowej na zakup domu przy ul. (...) w B. stanowiły nakład z majątku osobistego na majątek wspólny. Jak wynika z zaświadczeń (...) (k.24-25) W. N. przed zawarciem małżeństwa miał założoną ksiąteczkę mieszkaniową. Suma zgromadzonych oszczędności niewątpliwie stanowiła nakład z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny. Tego samego nie można powiedzieć o premii gwarancyjnej przewidzianej w § 4 uchwały nr 125 Rady Ministrów z dnia 22 maja 1965 r. w sprawie dalszego rozwoju oszczędzania na mieszkaniowych ksiąteczkach oszczędnościowych (...) (M.P. Nr 27, poz. 136). Według zasługującego na aprobatę poglądu Sądu Najwyższego, premia gwarancyjna nie stanowi nakładu z majątku odrębnego na majątek wspólny. Premia gwarancyjna nie może być traktowana jako nakład w rozumieniu art. 45 § 1 KRO (zob. postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 93/98, L., Numer (...)). W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że pożytki inkorporowanego w ksiąteczce mieszkaniowej prawa, przypadające w okresie trwania wspólności majątkowej małżonków, a stanowiące dochody z majątku odrębnego jednego z nich, wchodzi w skład ustawowej wspólności majątkowej małżonków (zob. wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 9 kwietnia 1997 r., III CKU 10/97, L., Numer (...)). Dokonując rozliczeń należało zatem wziąć jedynie pod uwagę stan oszczędności W. N.. Na tle stosowania art. 45 k.r.o. ugruntował się w judykaturze pogląd, że nakłady (wydatki) z majątku odrębnego (osobistego) na majątek wspólny należy rozliczyć w ten sposób, iż trzeba ustalić stosunek ułamkowy (procentowy) ich wartości do wartości nabywanego składnika majątkowego w chwili nabycia i tą relację „przenieść” na chwilę dokonywania podziału dorobku (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1980 r., III CZP 46/80, OSNCP 1981, nr 11, poz. 206, z dnia 17 kwietnia 1989 r., III CZP 31/89, (...) 1989, nr 4, s. 12, oraz z dnia 5 października 1990 r., III CZP 55/90, OSNCP 1991, nr 4, poz. 48, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2009 r., V CSK 39/09, LEX). Według zaświadczenia (k. 25) w czasie sprzed zakupu domu przy ul. (...), wnioskodawca miał zgromadzone oszczędności w kwocie 2 850 zł. Środki te należało „odnieść” do obecnej wartości. W tym celu należało ustalić udział oszczędności wnioskodawcy w zakupie domu do jego bieżącej wartości. I tak, kwota zgromadzonych oszczędności na ksiąteczce mieszkaniowej stanowiła 4,4% ceny, za jaką strony nabyły przedmiotowy dom. Skoro 65 000 zł stanowiło 100% ceny nabycia domu to kwota 2 850 zł stanowiła 4,4% ceny nabycia domu. W przeliczeniu na obecne realia 4,4 % wartości domu (436 000 zł) stanowi 19.184,00 zł. Należało zatem ustalić, że wnioskodawca poniósł nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 19.184,00 zł.

Kolejnym etapem było przyznanie poszczególnych przedmiotów wchodzących w skład majątku wspólnego na rzecz jednego czy drugiego z małżonków. Najistotniejszym składnikiem majątku był dom w B.. Obie strony wyrażały chęć jego przejęcia, z tym, że uczestniczka określiła, że może przejąć nieruchomości, gdy cena jej zostanie ustalona na kwotę 360.000,00 zł, w innym wypadku wносиła o sprzedaż nieruchomości. Zgodnie z przepisem art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub społeczno- gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub zmniejszenie jej wartości. Mimo, że żadna strona nie chciała dzielić nieruchomości z byłym małżonkiem, sąd rozważył zniesienie współwłasności poprzez preferowany przez ustawodawcę fizyczny podział rzeczy. Z opinii biegłej A. W. wynikało, że jedyny rozsądny podział budynku byłby możliwy tylko poprzez wydzielenie lokali w płaszczyźnie poziomej, w poszczególnych kondygnacjach, gdzie jeden lokal zajmowałby cały parter, a drugi piętro, pomieszczenia w piwnicy i strychu pozostałyby w udziałach dla każdego z właścicieli lokali. Taki podział wymagałby jednak dobudowania zewnętrznej klatki schodowej prowadzącej na piętro. Przedmiotowy budynek został ujęty w (...) (...) i wszelkie działania zmieniające jego wygląd i bryłę wymagają uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Konserwator Zabytków zajął negatywne stanowisko co do rozbudowy budynku mieszkalnego w związku z tym pozostała kwestia przyznania nieruchomości na wyłączną własność jednej ze stron.

W sytuacji, gdy biegła wyceniła przedmiotową nieruchomość na kwotę 436.000,00 zł, to stanowisko uczestniczki akceptujące przejęcie nieruchomości w cenie 360.000,00 zł nie mogło dawać podstawy do przyznania nieruchomości na jej wyłączną własność. Można było odnieść wrażenie, że uczestniczka na stałe zmieniła miejsce zamieszkania i w 2020 r. wyprowadziła się z B.. Może o tym świadczyć także zawieszenie dotychczas prowadzonej działalności gospodarczej. Skoro więc wnioskodawca deklaruje przejęcie nieruchomości na własność, to należało zaakceptować jego stanowisko w tej mierze. Wprawdzie wnioskodawca nie osiąga znacznych dochodów, niemniej mając określony majątek na własność, będzie mógł w razie konieczności zaciągnąć kredyty na dokonanie dopłat dla uczestniczki. Taki stan rzeczy wykluczał zniesienie współwłasności nieruchomości przez sprzedaż stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Co istotne tylko wnioskodawca wyrażał wolę przyjęcia rzeczy ruchomych. Niektóre z rzeczy ruchomych są funkcjonalnie związane z domem przy Słowackiego, a inne – znajdują się w garażu przy (...). Wnioskodawca wyraził również chęć przejęcia tego garażu. W związku z tym, że rzeczy ruchome znajdują się w nieruchomościach, a niektóre z nich są trwale z nimi związane i stanowią ich wyposażenie należało obie nieruchomości przyznać W. N.. Orzeczenie takie nie doprowadzi do komplikacji związanych z wzajemnym przekazywaniem sobie przedmiotów. Dodatkowo należy podnieść, iż J. N. (1) korzysta z własnego domu natomiast uczestnik obecnie mieszka w mieszkaniu przyjaciółki na terenie miasta, jest mieszkańcem B. i z tym miejscem wiąże swoją przyszłość. Samochód osobowy stanowiący majątek wspólny przyznano wnioskodawcy, z uwagi na takie ustalenia stron.

Uczestniczce przyznano z kolei własność przedsiębiorstwa Handlowego (...).

Majątek stron został rozdzielony pomiędzy nimi. Wnioskodawcy przypadły rzeczy i prawa o łącznej wartości 462.800,00 zł, uczestniczka otrzymała Przedsiębiorstwo o wartości 100.000,00 zł. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 lutego 2012 r. wskazał na właściwy sposób rozliczenia poczynionych nakładów. Najpierw ustalić należy wartość netto majątku wspólnego przez odjęcie od wartości tego majątku wartości nakładów. Obliczony w ten sposób substrat majątku należy podzielić na dwie części, odpowiadające udziałom małżonków w majątku wspólnym i obliczyć wartość należnych dopłat przez porównanie wartości uzyskanych w rzeczywistości składników majątku z wysokością udziału w wartości netto majątku wspólnego, co sprawia, że małżonek, który otrzymał składniki majątku o większej wartości zobowiązany jest do dokonania spłaty ich wartości, przekraczającej jego udział. Następnie, od tak ustalonej wartości spłat należy odjąć wartość nakładów, co zapobiegnie ich podwójnemu rozliczeniu (zob. wyrok SN z 15.2.2012 r., sygn. akt I CNP 25/11, LEX nr 1131108). Sugerując się tymi wskazaniem należało od wartości majątku odliczyć nakład poniesiony przez wnioskodawcę w kwocie 19.184,00 zł. Suma 543.616 zł stanowiła podstawę do ustalenia wysokości spłat (562.800zł – 19.184,00zł). Stosownie do treści przepisu art. 623 k.p.c., który na mocy odesłania z przepisu art. 567 i 688 k.p.c. stosuje się odpowiednio do spraw o podział majątku wspólnego, różnice w wartości rzeczy otrzymanych przez strony wyrównuje się przez dopłaty pieniężne. Skoro udziały stron w

majątku były równe, należało zasądzić od wnioskodawcy (któremu przypadł majątek o większej wartości) na rzecz uczestniczki kwotę 171.808,00zł. Spłatę w kwocie 171. 8088 zł podzielono na trzy raty mając na uwadze konieczność zgromadzenia odpowiednich środków przez wnioskodawcę. I tak, pierwsza rata w kwocie 50 000 zł powinna zostać uiszczona do końca czerwca 2024 r., druga w kwocie 50 000 zł – do końca grudnia 2024 r., zaś trzecia w kwocie 71.808,00 zł – do końca czerwca 2025 r. Ustalenie rat na jeszcze odleglejszy termin byłoby krzywdzące dla uczestniczki, w sytuacji gdy wspólność majątkowa ustała tak dawno.

Po otrzymaniu pierwszej raty, do końca września 2024 r., uczestniczka powinna opuścić zajmowane przez nią pomieszczenia w domu w B. oraz wydać rzeczy znajdujące się w jej posiadaniu, a określone w treści postanowienia.

W punkcie VI i VII sentencji orzeczenia rozstrzygnięto o wydatkach poczynionych przez strony na utrzymanie wspólnej nieruchomości. Należy wskazać, że z chwilą orzeczenia rozwodu doszło do ustania wspólności majątkowej, a w jej miejsce pojawiła się rozdzielnosc majątkowa. Nie oznacza to, że wspólny majątek przestał istnieć. Zmienił się jednak rodzaj współwłasności – ze współwłasności łącznej, na współwłasność w częściach ułamkowych. Zgodnie z art. 207 k.c. współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną w stosunku do wielkości udziału, a zatem w niniejszej sprawie – w myśl zasady wynikającej z art. 43 KRO w majątku wspólnym – po połowie. W takim udziale strony powinny partycypować w wydatkach na utrzymanie nieruchomości wspólną. Z uwagi na niezamieszkiwanie przez W. N. w domu przy ulicy (...) w B., należało dojść do wniosku, że powinien on partycypować w kosztach ogrzewania i należności podatkowych – po połowie, zaś w kosztach opłat za energię elektryczną, wodę, ścieki oraz wywóz śmieci – w 1/5. Taki udział w wydatkach odpowiada zakresowi korzystania z nieruchomości przez W. N.. Podobny pogląd wyraził Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze w wyroku z dnia 25 czerwca 2013 r. oraz Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w wyroku z dnia 24 października 2013 r. Charakter „korzystania” z domu w B. przez wnioskodawcę nie uległ zmianie. J. N. (1) wskazywała na poniesienie kosztów utrzymania wspólnej nieruchomości stron w łącznej wysokości 37 705,24 zł. Nie wszystkie te należności znalazły potwierdzenie w przedstawionych dowodach.. We wniesionej apelacji (k-1014) wnioskodawca trafnie zakwestionował nienależne obciążenie go kwotą podatku od nieruchomości. Uczestniczka w toku postępowania przyznała, że podatek od nieruchomości po rozwiązaniu małżeństwa strony płaciły każda oddzielni po połowie, tym samym niesłusznym było żądanie od wnioskodawcy na jej rzecz połowy kwoty 975,00 zł tj. 487,50 zł. Fakt wskazania przez uczestniczkę rachunku za gaz (nawet przy braku dowodu uiszczenia tej kwoty), przy zgodnym twierdzeniu stron, że uczestniczka w całości uiszczala koszty utrzymania nieruchomości w tym względzie, dawał podstawę do przyjęcia, że i tę należność (tj. rachunek F: (...)) uiszcila. Trafnie też wnioskodawca zarzucił (k-1015), iż nieuzasadnionym było ujęcie we wniosku z 15.01.2015 r. obejmującym dalsze żądania uczestniczki z tytułu utrzymania wspólnej nieruchomości kwoty 992,72 zł, która objęta był już żądaniem z kwietnia 2014 r.. Przy zastosowaniu pierwotnego zakresu obciążenia kosztami utrzymania nieruchomości należało zasądzić od W. N. na rzecz J. N. (1) kwotę 15.186,03 zł tytułem zwrotu wydatków poczynionych przez uczestniczkę na utrzymanie wspólnej nieruchomości z odsetkami liczonymi następująco:

- od kwoty 4.454,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10.03.2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.154,78 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27.01.2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 4.510,93 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15.04.2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.880,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.04.2017 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.186,18 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19.01.2019 r. do dnia zapłaty.

Z kolei wnioskodawca W. N. wykazał w pierwotnym wniosku, że poniósł wydatki z tytułu dostaw wody, odprowadzenia ścieków, opłaty abonamentowej w wysokości 571,30 zł (k. 46) oraz usługi transportowej w kwocie 97,11 zł (k. 49); łącznie 668,42 zł. Pozostałe wydatki dotyczyły okresu trwania małżeństwa stron, a więc okresu sprzed 15.12.2010 r. Należało zatem zasądzić od J. N. (1) na rzecz W. N. kwotę 334,21 zł (tj. połowa kwoty 668,42 zł) tytułem zwrotu wydatków na utrzymanie wspólnej nieruchomości.

Wnioskodawca w apelacji (k-1020) wniósł o obciążenie uczestniczki w części 4/5 (tak jak sąd wcześniej określił zakres obciążeń stron kosztami utrzymania nieruchomości przy ul. (...)) kwotą 42,24 zł z ogólnie poniesionej kwoty 52,80 za energię elektryczną za marzec 2021 r. W takim samym stosunku domagał się pokrycia opłat za energię elektryczną, wodę i wywóz nieczystości (żądania zgłoszone na kartach 1115, 1329-1345).

Trzeba zauważyć, że w tym okresie wnioskodawczyni nie mieszkała już w przedmiotowej nieruchomości, o czym wnioskodawca wiedział. W tych warunkach obowiązki s w zakresie opłat związanych z utrzymaniem nieruchomości obciążały strony po połowie i dlatego łącznie zasądzono od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 892,46 zł.. Tak więc skoro wnioskodawca uiszczył za energię elektryczną kwotę 52,80 zł, to należny zwrot od uczestniczki wynosił 26,40 zł. Uiszczona kwota 285,23 zł uprawniała wnioskodawcę do zwrotu połowy tj. 142,61 zł, a z tytułu zapłaty należności w kwocie 778,48 zł, powinien otrzymać od uczestniczki 389,24 zł. Odsetki od tych kwot zasądzono po upływie dwóch tygodni od dnia doręczenia uczestniczce żądania w tej mierze. Przy kwocie 334,21 zł nie zasądzano odsetek, gdyż wnioskodawca nie zgłosił takiego żądania.

Wnioski stron o rozliczenie innych nakładów (z majątku wspólnego na majątek osobisty lub odwrotnie) należało oddalić. Zgodnie z przepisem art. 45 § 1 KRO każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Co do zasady nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, ale wyjątkowo można żądać zwrotu takich nakładów, jeżeli zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Zdanie trzecie cyt. przepisu zawiera domniemanie wzruszalne, że przedmiot, na który dokonano nakładów lub wydatków, został zużyty w takim stopniu, że nie utrzymał się wzrost jego wartości w chwili ustania wspólności (zob. Dolecki Henryk (red.), Sokołowski Tomasz (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX 2013). Wartość prac, jakie wykonał W. N. na lokal mieszkalny uczestniczki została zamortyzowana, a nakłady te zostały zużyte. Wnioskodawca korzystał z efektów wykonanego remontu lokalu, gdzie małżeństwo zamieszkiwało. Ponadto nie wykazał, aby wartość tego lokalu wzrosła, skoro mieszkanie to w 2001 roku zostało przez uczestniczkę sprzedane za kwotę 45 000 zł, a jego stan - jak zeznawali świadkowie - kwalifikował się do gruntownego remontu. Należy ponadto zwrócić uwagę, że przepis art. 45 § 1 zd. 3 KRO nakazuje dokonywania rozliczeń na chwilę ustania wspólności. Poczynionych przez wnioskodawcę nakładów na majątek odrębny (dotyczy to również prac przygotowawczych na działce J. N. (1) przy ul. (...)) nie sposób odnieść na chwilę ustania wspólności, gdyż nieruchomości te zostały sprzedane przed orzeczeniem rozwodu. Wnioskodawca powinien również przeprowadzić dowód, który wskazywałby na wzrost wartości majątku odrębnego uczestniczki, a dowodu takiego nie zaoferował. Dotyczy to także bramy typu H.. Samo poniesienie wydatku na konkretną rzecz nie powoduje automatycznie, aby nastąpił wzrost wartości całej nieruchomości. Wnioskowany przez wnioskodawcę dowód z opinii biegłego zmierzał do wykazania wartości wykonanych prac w trakcie trwania małżeństwa, co jak wskazano wyżej, nie zmierzało do ustalenia faktu istotnego dla sprawy. Ważne bowiem jest wykazanie wzrostu wartości rzeczy.

Jeśli chodzi o nakłady poczynione na mieszkanie we W. przy ulicy (...) to nie ma podstaw do dokonywania takich rozliczeń w niniejszej sprawie. Rzecz ta stanowiła własność syna uczestniczki. Wnioskodawca w tym zakresie musiałby wykazać bezprawność pomocy udzielonej przez J. N. (1) jej synowi, podczas gdy z mieszkania tego korzystała także wspólna córka stron, gdy studiowała we W.. Jak już wspomniano uczestniczka postępowania, przed zawarciem małżeństwa, dysponowała znacznym majątkiem osobistym (mieszkanie we W., dwie nieruchomości w B., kosztowności) i zapewne oprócz wydatkowania środków ze sprzedaży tych rzeczy na pomoc dzieciom, część z nich przeznaczyła na potrzeby rodziny i nabywanie kolejnych składników majątku wspólnego.

Wnioskodawca podnosił również kwestię osiągnięcia zysków z działalności gospodarczej przez uczestniczkę po rozwiązaniu małżeństwa, co miałyby stanowić nakład z majątku wspólnego na jej majątek odrębny. Przedstawienie samych umów najmu lokali użytkowych nie wskazuje, aby do takiego przysporzenia po stronie uczestniczki doszło.

Nie ma prostego przełożenia pomiędzy wynajmowaniem lokalu a zyskiem z działalności gospodarczej. Sama umowa najmu wskazuje na konieczność poniesienia opłat czynszowych, a więc wykazuje koszt, nie zaś zysk. Wnioskodawca zdaje się posługiwać analogią dla ustalania wartości prawa najmu lokalu użytkowego do ustalania wartości najmu lokalu mieszkalnego po ustaniu wspólności majątkowej. Trzeba pamiętać, że przy lokalu mieszkalnym z zasobów gminy, wartość tego prawa jest wyliczana, gdyż z zasady czynsz najmu płacony jest w wysokości wielokrotnie niższej niż czynsz funkcjonujący na wolnym rynku. W przypadku natomiast lokali użytkowych uczestniczka płaciła czynsz na zasadach rynkowych, a korzyści jakie osiągała po rozwiązaniu małżeństwa były wynikiem jej zaradności i zapobiegliwości. Warto zauważyć, że wnioskodawca przypisuje sobie prawo do korzyści z lokali użytkowych po rozwiązaniu małżeństwa, podczas gdy sam nie partycypował w kosztach czynszu i innych opłat. Dokonując ustalenia wartości (...) sąd przeanalizował zakres działalności przedsiębiorstwa i kwestię partycypowania w zyskach przez współwłaściciela ni prowadzącego przedsiębiorstwa po rozwiązaniu małżeństwa, by osoba taka nie odniosła podwójnej korzyści, z jednej strony z tytułu wzrostu wartości o składniki przedsiębiorstwa, a z drugiej z tytułu udziału w zyskach.

Wnioskodawca przedstawił do rozliczenia koszty utrzymania wspólnego samochodu stron tj. F. (...). Należy zauważyć, że tego rodzaju koszty związane były z faktem używania tego pojazdu przez wnioskodawcę z wyłączeniem korzystania z niego przez uczestniczkę. W żadnym razie kosztów tych nie można traktować analogicznie do tych jakie wiążą się z kosztami utrzymania wspólnej nieruchomości dla utrzymania jej substancji. Jeśli chodzi o dom, to wnioskodawca na podstawie wyroku rozwodowego był uprawniony do korzystania z pewnych pomieszczeń budynku i to od jego woli zależało czy faktycznie tam będzie przebywać, w każdym razie uczestniczka nie korzystała z tych pomieszczeń. Gdy idzie o samochód, to korzystanie z auta przez jednego ze współwłaścicieli wykluczało możliwość używania go przez drugiego.

W tych warunkach należało oddalić dalsze wnioski stron o rozliczenie nakładów bądź innych wydatków na wspólną nieruchomość, o czym orzeczono w pkt. VIII

Orzekając o kosztach postępowania pomiędzy stronami sąd uznał, że powinny one je ponosić stosownie do ogólnej reguły wynikającej z przepisu art. 520 § 1 k.p.c. tj. stosownie do swojego udziału w sprawie. Obie strony były w równym stopniu zainteresowane rozstrzygnięciem, a ich interesy nie były sprzeczne.

Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wyłożył tymczasowo łącznie kwotę 9.529,16 zł. Składały się na nią koszty sporządzenia informacji Banku (...) (25 zł), stawiennictwa świadka (12 zł), mediatora (2 000 zł), wynagrodzenia biegłych (1 559,23 zł i 254,25 zł oraz 1.467,50 zł, 3472,08 zł, 598,46 zł 140,64 zł). Uczestniczka wniosła zaliczkę w kwocie 1 000 zł. W tych warunkach należało nakazać uczestniczkę, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze kwotę 4.264,59 zł tytułem zwrotu części wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa (9.529,18 zł – 1 000 zł : 2). W pozostałym zakresie koszty sądowe zaliczono na rachunek Skarbu Państwa z uwagi na zwolnienie wnioskodawcy od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

W pkt. XI na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zwrócono uczestniczkę kwotę 500 zł stanowiącą niewykorzystaną zaliczkę na pokrycie kosztów stawiennictwa świadka.